

49. SUROWCE SZKLARSKIE

Podstawowym surowcem do produkcji szkła jest piasek szklarski. Tzw. masę szklaną otrzymuje się przez stopienie mieszaniny surowców (zestawu) w piecu szklarskim. Piasek szklarski stanowi kilkadziesiąt procent surowca w masie szklanej (np. dla szkła typu „float” zawartość ta wynosi 72 %). Piaski szklarskie pozyskuje się ze złóż piasków i słabo zwięzłych piaskowców kwarcowych, posiadających odpowiednie uziarnienie i znikomą zawartość tlenków barwiących.

W Polsce piaski i piaskowce do produkcji piasków szklarskich występują w dziesięciu województwach: dolnośląskim (rejon Bolesławca), lubelskim, lubuskim, łódzkim (rejon Tomaszowa Mazowieckiego), mazowieckim, podkarpackim, pomorskim, świętokrzyskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim. Obecnie największą bazę zasobową surowców szklarskich w naszym kraju stanowią złoża serii białogórskiej koło Tomaszowa Mazowieckiego. Piaski szklarskie z okolic Bolesławca posiadają natomiast jedne z najlepszych parametrów jakościowych.

Mniejsze znaczenie surowcowe mają złoża mioceńskich piasków szklarskich występujące w rejonie Tarnobrzega oraz piasków występujących na obszarach pozostałych województw: lubelskiego, lubuskiego (rejon Żar), mazowieckiego, podkarpackiego, pomorskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego Są to w większości piaski również wieku mioceńskiego lub czwartorzędowego. Pozyskuje się z nich piasek szklarski niższej jakości (klasy 3 – 6).

Stan rozpoznania zasobów surowców szklarskich oraz stopień ich zagospodarowania przedstawiono w tabeli 49.1.

Tabela 49.1

SUROWCE SZKLARSKIE - mln t

Wyszczególnienie	Ilość złóż	Zasoby geologiczne				Zasoby przemysłowe
		bilansowe			pozabilansowe	
		Razem	A+B+C1	C2		
ZASOBY OGÓLEM	31	640.64	382.50	258.14	136.77	203.38
w tym - zasoby złóż zagospodarowanych						
Razem -	8	211.53	191.91	19.62	57.06	151.08
1. Złoża zakładów czynnych	7	196.57	191.91	4.66	57.06	138.08
2. Złoża eksploatowane okresowo	1	14.96	-	14.96	-	13.00
w tym - zasoby złóż nie zagospodarowanych						
Razem -	19	426.97	188.44	238.53	79.69	52.30
1. Złoża rozpozn. szczegółowo	11	230.26	188.44	41.82	42.02	52.30
2. Złoża rozpozn. wstępnie	8	196.70	-	196.70	37.67	-
w tym - złoża, których eksploatacji zaniechano						
Razem -	4	2.15	2.15	-	0.02	-

Bilansowe zasoby geologiczne surowców szklarskich zmniejszyły się w stosunku do roku ubiegłego o 2,24 mln t z powodu wydobycia i wyniosły w 2008 r. 640,64 mln t.

Zasoby złóż zagospodarowanych wynoszą 211,53 mln t, co stanowi 33 % wszystkich zasobów bilansowych.

Wydobycie piasków szklarskich w 2008 r. utrzymało się na dotychczasowym poziomie i wyniosło 2 207 tys. t.

Przy wydobywaniu piasków szklarskich w 2008 roku powstało 4,61 tys. t odpadów, które złożono na składowisku.

Stopień rozpoznania zasobów i stan zagospodarowania, a także wielkość wydobycia z poszczególnych złóż zestawiono w tabeli 49.2.

Tabela 49.2

Wykaz złóż surowców szklarskich - tys. t

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Z a s o b y		Wydobywanie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemysłowe		
ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE			640 646	203 381	2 207	
złóż : 31; OGÓŁEM						
woj. DOLNOŚLĄSKIE			65 512	18 764	946	
złóż : 6						
1	Ołobola	P	11 679	-	-	Bolesławiec
2	Osiecznica I	Z	1 166	-	-	Bolesławiec
3	Osiecznica II	E	18 764	18 764	946	Bolesławiec
4	Osiecznica-Stanisława	R	2 082	-	-	Bolesławiec
5	Parowa	R	17 302	-	-	Bolesławiec
6	Władysława	P	14 519	-	-	Bolesławiec
woj. LUBELSKIE			1 762	-	-	
złóż : 1						
1	Tereszpol	R	1 762	-	-	Zamość
woj. LUBUSKIE			337	-	-	
złóż : 4						
1	Lutynka-Soczewka I	Z	tylko pzb.	-	-	Żagań
2	Lutynka-Soczewka B-I	R	181	-	-	Żary
3	Lutynka-Soczewka L-II	R	41	-	-	Żary
4	Stawnik	P	115	-	-	Żary
woj. ŁÓDZKIE			537 935	176 066	1 139	
złóż : 10						
1	Biała Góra I - Wschód	E	23 216	19 936	98	Tomaszów Maz.
2	Biała Góra II - Wschód	E	32 355	22 075	406	Tomaszów Maz.
3	Biała Góra III - Wesoła	T	14 959	13 000	-	Tomaszów Maz.
4	Góry Trzebiatowskie	P	22 297	-	-	Opoczno
5	Piaskownica-Zajęczków E	E	27 718	24 712	377	Opoczno
6	Radonia	R	47 609	-	-	Opoczno

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Z a s o b y		Wydobycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemysłowe		
7	Unewel-Wschód	R	97 137	52 299	-	Opoczno
8	Unewel-Zachód	E	85 405	44 044	258	Opoczno Tomaszów Maz.
9	Wygnanów II	R	47 706	-	-	Opoczno
10	Zajączków	P	139 532	-	-	Opoczno
woj. MAZOWIECKIE złóż : 3			10 068	866	21	
1	Mostówka	R	8 773	-	-	Wyszków
2	Wołomin	Z	199	-	-	Wołomin
3	Wyszków-Skuszew	E	1 096	866	21	Wyszków
woj. PODKARPACKIE złóż : 1			2 474	-	-	
1	Koziejówka	P	2 474	-	-	Lubaczów
woj. POMORSKIE złóż : 1			1 244	-	-	
1	Puck	R	1 244	-	-	Puck
woj. ŚWIĘTOKRZYSKIE złóż : 2			6 872	-	-	
1	Piaseczno	Z	788	-	-	Sandomierz
2	Świniary II	P	6 084	-	-	Sandomierz
woj. WIELKOPOLSKIE złóż : 2			8 015	7 685	101	
1	Olszyna	P	1	-	-	Ostrzeszów
2	Ujście Noteckie II	E	8 014	7 685	101	Piła
woj. ZACHODNIOPOMORSKIE złóż : 1			6 427	-	-	
1	Sulechowo	R	6 427	-	-	Sławno

Opracowała: Agnieszka Malon